Onderwijs en Examenregeling Cohort 2026

Informatie voor studenten van de opleiding

Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg
Niveau 4
Leerweg: BBL
Crebonummer kwalificatie: 25779

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire! 4
2. Algemene informatie 5
2.1 Hoe ziet een mbo-opleiding op MBO Bonaire eruit? 5
2.2 Begeleiding op MBO Bonaire 8
3. Opleidingsinformatie 9
3.1 Algemeen opleidingsoverzicht 9
4. Het onderwijsprogramma 11
4.1 Onderwijsprogramma 11
4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding 13
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan 15
6. Studieadvies en overgangsadvies 19
6.1 Studieadvies 19
6.2 Overgangsnormen 20
7. Diploma-eisen en examenprogramma 21
7.1 Wettelijke eisen voor het mbo-diploma 21
7.2 Examenplan: Overzicht examenonderdelen 22
7.2.1 Beroepsgerichte examenonderdelen 22
7.2.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen 25
7.3.3 Beroepspraktijkvorming (BPV) 27
7.3.4 Keuzedelen 28
8. Belangrijke informatie over examens 30
8.1 Examenreglement 30
8.2 Herkansingen 30
8.3 Aangepaste examens 30
8.4 Vrijstellingen 30

Vastgesteld op 1 augustus 20XX

Door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

- Addendum datum 11-09-2026 vastgesteld door examencommissie op datum 30-10-2026

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Deze OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In deze OER vind je zowel algemene informatie over MBO Bonaire als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Deze OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in deze OER word je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van de OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een mbo-opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een mbo-opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen
- Beroepspraktijkvorming (stage)
- Keuzedelen
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen
De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

Beroepspraktijkvorming (stage)
De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In de BPV-gids van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen
Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de wettelijke keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.4 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden. Je maakt jouw keuze bij de start van de opleiding aan het begin van elk leerjaar[1].

[1] Het keuzedeel wordt zelfstandig uitgevoerd onder begeleiding van een coach

De keuzedelen worden aangeboden via een blended learning methodiek. Jij werkt zelfstandig aan digitaal lesmateriaal en praktijkopdrachten, ondersteunend door een coach tijdens een wekelijks begeleidend lesuur.
In leerjaar 1 wordt het keuzedeel K0055 Internationaal 1: bewustzijn (interculturele) diversiteit aangeboden. In leerjaar 2 maak je een keus tussen: K1145 Omgaan met onbegrepen gedrag bij mensen met dementie; K1146 Personen met verward gedrag . In jouw derde leerjaar wordt K0877 Persoonlijk Profileren aangeboden.
Het kan zijn dat tijdens de opleiding de keuzedelen worden aangepast[2].

Loopbaan en burgerschap (LOB)
Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma. Bij loopbaan gaan de lessen over jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk. Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uitmaken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands
In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens. Het uitgangspunt is dat je op het streefniveau van je opleiding examen doet. Deze staan vermeld in het examenplan.

Rekenen
In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.
Het uitgangspunt is dat je op het streefniveau van je opleiding examen doet.
Hieronder zie je de vijf domeinen, elk op het bijbehorende mbo-niveau 2, 3 of 4:

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

[2] We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard word je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Engels bij opleidingen op niveau 4
Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

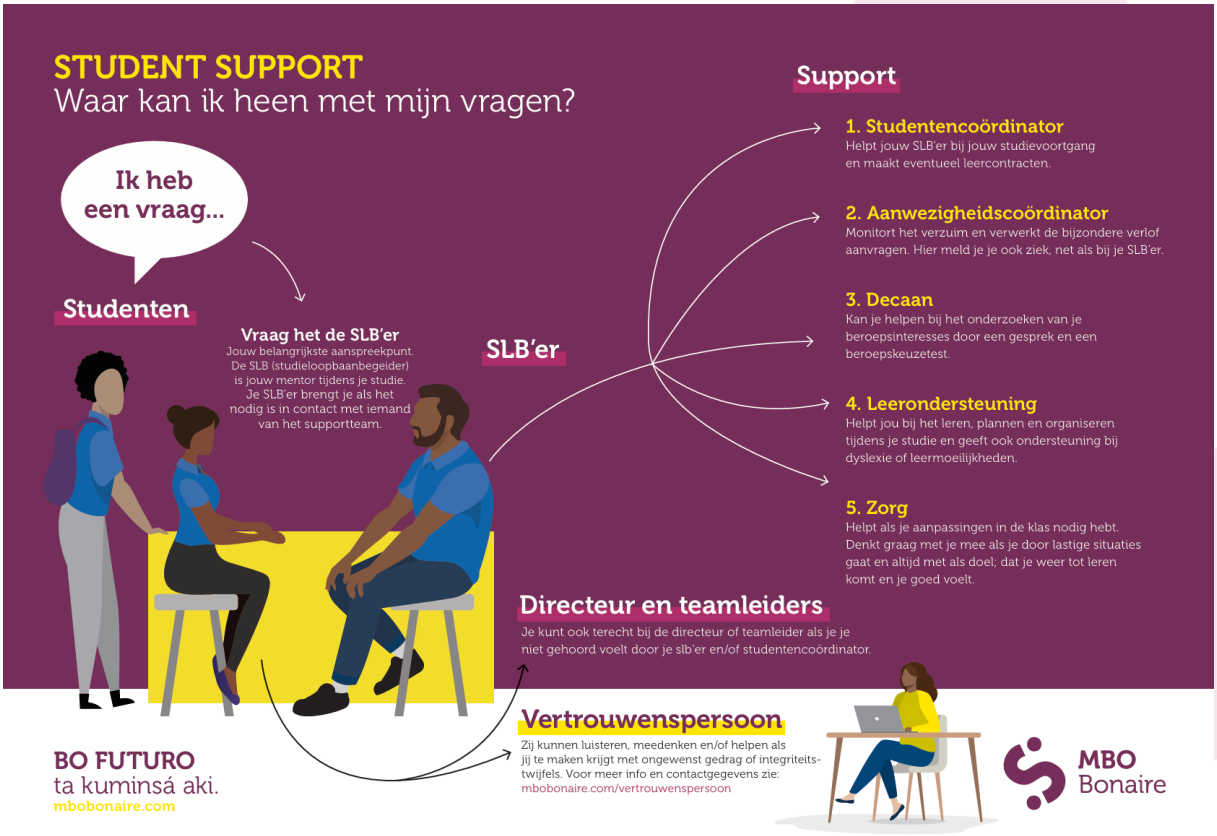
Beroepsgerichte talen of rekenen
Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?
Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Wil je weten welke vakken je precies krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn voor jouw opleiding? Dit lees je in Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (Slb'er). De Slb'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het Supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je Slb'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht.
Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op http://kwalificaties.s-bb.nl/.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Maatschappelijke zorg
Crebocode dossier	23312
Versie dossier	Gewijzigd 2022
Kwalificatie	Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg
Kwalificatie vanaf	2022
Crebocode kwalificatie	25779

Basisdeel – Kerntaak 1 **Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg**	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg

Basis 1-Kerntaak 2: **Werken aan kwaliteit en deskundigheid**	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg

Profiel 2 Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg **Kerntaak 1:** **Bieden en coördineren van ondersteuning op maat**	P2-K1-W1 Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/versterken van het sociale netwerk P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers

Leerweg:	BBL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	4800 klokuren (3 jaar)
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleidingen Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg N4 op MBO Bonaire zijn als volgt: Opleidingen niveau 4: Voor een regulier niveau 4: Minimaal diploma VMBO-K , overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op *alle* onderdelen talen/rekenen Voor een versneld niveau 4: minimaal *gemiddeld* voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F (alleen als versnelling binnen de opleiding kan) Aanvullende eis voor aanmelding BBL Een arbeidscontract (of leer-arbeidscontract)9 bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV. De verantwoordelijkheid voor het overleggen van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en, indien van toepassing, een bewijs van Hepatitis B-vaccinatie ligt bij de werkgever van de student. De onderwijsinstelling is niet verantwoordelijk voor het verkrijgen of bekostigen van deze documenten.
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak. Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is word je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma

Leerjaar 1

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
AGO	Oriëntatie op Beroep Visie Op gezondheid en zorg en ondersteuning Geschiedenis zorg Observatie methodieken Rapporteren Gesprekstechnieken Communicatiemethode en technieken	Kennis van doelgroepen Methodisch werken, PCDA Observatiemethodieken Rapporteren Instructie, voorlichting en adviezen Protocollen en actuele wetgeving Technologie in MZ Ondersteunen van zelfzorg	Ondersteunen bij wonen en huishouden Gemeenschappelijk wonen Gezonde, veilige duurzame leefomgeving Budgettering en begroting Administratieve handelingen Examen training A	Participatie Sociale integratie inclusiviteit Diversiteit Eenzaamheid Examen training A
MZEL	Anatomie Fysiologie Persoonlijke verzorging Uitscheiding	Voeding Medicatie Verzorging	Examentraining B EHBO	Palliatieve zorg Pijn en pijnbestrijding Euthanasie, sterven en dood Rouw en verlies
Generiek	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV Burgerschap
Keuzedelen			K0055 Internationaal bewustzijn	K0055 Internationaal bewustzijn

Leerjaar 2

	Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
AGO	Participatie Sociale integratie inclusiviteit Diversiteit Eenzaamheid Methodisch werken Activiteiten Leer en ondersteuningsbehoeften Evaluatie Zelfredzaamheid Veranderingsprocessen Interventietechnieken	Gezonde leefstijl en positieve gezondheid Geschiedenis zorg Herstel ondersteunende zorg Factoren geestelijk gezondheid Plan opstellen Rapporteren	Ondersteunen bij sociale netwerk Systeemgericht werken Ontwikkelingspsychologie Theorie gedragswetenschappen Examentraining C	Ziektebeelden in sociale context Seksualiteit en intimiteit Beleid zorginstellingen Examen training D
Generiek	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV	Nederlands Engels Rekenen SLB/RBPV
Keuzedelen	K1145 Omgaan met onbegrepen gedrag bij mensen met een dementie Of K1146 Personen met verward gedrag	K1145 Omgaan met onbegrepen gedrag bij mensen met een dementie Of K1146 Personen met verward gedrag		

Leerjaar 3

	Periode 9	Periode 10	Periode 11	Periode 12
AGO	Gedragskunde Communicatie Interdisciplinair samenwerken Organiseren en coördineren Examentraining E *-Papiaments in de beroepscontext*	Gedragskunde Onvoorziene- risico en crisissituaties Organiseren en coördineren Examentraining F *-Papiaments in de beroepscontext*	Leidinggeven, coördineren en aansturen van collega's Kwaliteitszorg en visie Eigen deskundigheid Examentraining H *-Papiaments in de beroepscontext*	Project *-Papiaments in de beroepscontext*
Generiek	Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV
Keuzedeel	K0877 Persoonlijk profileren	K0877 Persoonlijk profileren		

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

	Leerjaar 1				Leerjaar 2				Leerjaar 3			
Generieke vakken	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Rekenen	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Engels	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Burgerschap									1			
SLB/RBPV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Beroepsspecifieke vakken												
AGO	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Mzel	2	1	1	3								
BPV												
BPV	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedelen												
Leerjaar 1 K0055			1	1								
Leerjaar 2 K1145 of K1146					1	1						
Leerjaar 3 K0877									1	1		
Keuzedeel: Papiaments in de beroepscontext									1	1	1	1
Aantal lesweken	**9**	**10**	**9**	**9**	**9**	**10**	**9**	**9**	**9**	**10**	**9**	**9**
Generieke vakken per week	7	7	7	6	7	7	7	7	7	7	7	5
Beroeps specifieke vakken per week	4	4	4	5	3	3	3	3	3	3	3	3
Totaal klokuren BPV per week	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedelen	0	0	1	1	1	1	0	0	2	2	1	1
Totaal lesuren per week	11	11	12	12	11	11	10	10	12	12	11	9
Totaal lesuren per periode	99	110	108	108	99	110	90	90	108	120	99	81
Totaal klokuren per periode	74	83	81	81	74	83	68	68	81	90	74	61

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Begeleide uren op school	319	293	306
BPV	610	610	610
Totaal begeleide uren	929	903	916
Onbegeleide uren	671	697	684
Totaal per jaar	1600	1600	1600
Totaal opleiding	4800		

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je daarom het totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (uren voor lessen, toetsen, examens)
BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages
Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.
Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Praktijktoetsen moeten zijn behaald met een voldoende om te mogen starten met het bijbehorende praktijkexamen. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Toetsplan Beroepsvakken								
Leerjaar 1								
Vak	**Periode**	**Naam toets**	**Toetsvorm**	**Locatie**	**Weging**	**Resultaat**	**Duur**	**Herkansbaar**
AGO	1	Mzel1	Kennistoets	School	1	Cijfer	P1 Week 5	Ja
	1	Mzel2	Kennistoets	School	1	Cijfer	P1 Week 9	Ja
	1	AGO	Beroepsopdracht	School	1	Behaald / niet behaald	P1 Week 9	Ja
	2	Mzel3	Kennistoets	School	1	Cijfer	P2 Week 9	Ja
	2	Mzel4	Praktijktoets	School	1	Cijfer	P2 Week 10	Ja
	2	AGO	Presentatie	School	1	Behaald/ niet behaald	P2 Week 1	Ja
	3	Inventariseert ondersteuningsvraag van de cliënt B1-K1-W1	Praktijktoets	BPV / School	1	Onvoldoend Voldoende	P3 Week 4	Ja
	3	Ondersteunt de Cliënt bij zelfzorg B1-K1-W2	Praktijktoets	BPV / School	1	Onvoldoende Voldoende	P3 Week 9	Ja
	3	Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden- B1-K1-W3	Praktijktoets	BPV / School	1	Onvoldoende Voldoende	P3 Week 9	Ja
	4	Voert zorgtechnische handelingen uit B1-K1-W5	Aftekenlijst VTH	BPV / School	1	Onvoldoende Voldoende	P4 Week 1	Ja
	Leerjaar 2							
	5	Ondersteunt de cliënt bij participatie- Begeleiding cliënt B1-K1-W4	Praktijktoets	BPV/ School	1	Onvoldoende Voldoende	P5	Ja
	6	Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie P2-K1-W3	Praktijktoets	BPV/ School	1	Onvoldoende Voldoende	P6	Ja
	6	Evalueert de geboden ondersteuning en zorg B1-K1-W8	Praktijktoets	BPV/ School	1	Onvoldoende Voldoende	P6	ja
	7	Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan P2-K1-W1	Praktijktoets	BPV/ School	1	Onvoldoende Voldoende	P7	ja
	7	Ondersteunt de cliënt bij het	Praktijktoets	BPV/ School	1	Onvoldoende Voldoende	P7	ja

		behouden/opbouwen/ versterken van het sociale netwerk P2-K1-W4						
	Leerjaar 3							
	9	Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten P2-K1-W2	Praktijktoets	School	1	Onvoldoende Voldoende	P9	ja
	9	Werkt samen en stemt de werkzaamheden af B1-K1-W7	Praktijktoets	School	1	Onvoldoende Voldoende	P9	ja
	9	Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken P2-K1-W5	Praktijktoets	School	1	Onvoldoende Voldoende	P9	ja
	10	Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties B1-K1-W6	Praktijktoets	School	1	Onvoldoende Voldoende	P10 week 8	ja
	10	Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers P2-K1-W6	Leermodule Digibib	School	1	Onvoldoende Voldoende	P5 week 8	ja
	11	**B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling**	**Praktijktoets**	**School**	**1**	**Onvoldoende Voldoende**	**P11 week 8**	**ja**
	11	**B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg**	**Praktijktoets**	**School**	**1**	**Onvoldoende Voldoende**	**P11 Week 9**	**Ja**

Toetsplan Generiek								
NED	1	Luisteren	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	2	Lezen	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Taalverzorging	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Schrijven	Opdracht	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Spreken	Opdracht	20 min	School	1	Cijfer	Ja
	Gemiddelde periode 1 tot en met 4							
	5	Luisteren	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	6	Lezen	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja
	7	Taalverzorging	Schriftelijk	50 min	School	1	Cijfer	Ja

	7	Schrijven	Opdracht	90 min	School	1	Cijfer	Ja
	8	Gesprekken	Opdracht	20 min	School	1	Cijfer	Ja
	Gemiddelde periode 5 tot en met 8							
ENG	1	Luisteren A2/B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	35 min	Ja
	1	Lezen A2/B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	60 min	Ja
	2	Grammatica	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	2	Schrijven A2/B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	80 min	Ja
	3	Conversation A2/B1	Mondeling	School	1	Cijfer	25 min	Ja
	4	Cover Letter	Schriftelijk	School	1	Cijfer	90 min	ja
	4	Vocabulaire	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
BUR	9	Blok BBL	Schriftelijk	9 wkn	School	1	B / NB	Ja
PAP	9	Ortografia	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	10	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	11	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	12	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
REK	2	Ondersteunende vaardigh	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	3	Toets Verhoudingen	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	4	Toets Procenten	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	6	Toets Groot- en eenheden	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	7	Toets 2D en 3D	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
	9	Toets Omgaan kwant. info	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja
SLB	1	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	2	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja

	3	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	4	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja
	4	Portfolio leerjaar 1	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja
	5	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	6	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	7	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Portfolio leerjaar 2	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja
	9	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	10	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	11	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	12	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	12	Portfolio leerjaar 3	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

In het eerste leerjaar krijg je 2x een studieadvies[1] (na periode 2 en na periode 4)[2]. Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief studieadvies (GROEN) Als het goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen. Een positief studieadvies krijg je als… - je beroepsgerichte vakken gemiddeld voldoende zijn - je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn - je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig) - je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn
Voorwaardelijk studieadvies (GEEL) Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbeteren, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk. Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn: - als je beroepsgerichte vakken gemiddeld onvoldoende zijn - als je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn - als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig) - als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn
Negatief studieadvies (ROOD) Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een bindend negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat je met de opleiding moet stoppen. Een negatief studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn: - als je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen - als één of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen - als het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken onvoldoende blijft[3] - als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende blijft (<80%) - als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende blijft Onderstaande aspecten worden meegenomen in de besluitvorming: - je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria. - je persoonlijke omstandigheden. - je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen. - er zijn meedere begeleidingsmomenten aangeboden. - je hebt ten minste 6 weken verbeteringtermijn gehad.

[1] **LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

[2]De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.
[3] Bij de generieke vakken wordt er rekening mee gehouden of je op het streefniveau werkt of niet.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven. Wanneer een student niet voldoet aan een overgangsnorm wordt de student een bespreekgeval. De opleiding bepaalt dan of de student alsnog kan overgaan of niet. Wanneer een student aan meer dan één norm niet voldoet, wordt de student in principe niet bevorderd naar het volgende leerjaar

Overgang van leerjaar 1 naar 2:

Beroepsvakken:

- Alle toetsen dienen behaald te zijn (minimaal 6 of voldoende) alvorens het examen met dezelfde kerntaken mag worden afgelegd
- Kennistoetsen met minimaal een 6 behaald
- Examens leerjaar 1 zijn met een voldoende afgerond
- BPV -eindbeoordeling moet behaald zijn

Generiek:

- Talen en Rekenen minimaal gemiddeld 5,5
  Wanneer een niveau 3-student werkt op Nederlands 3F geldt een minimaal totaalgemiddelde van 5,0

Overgang van leerjaar 2 naar 3:

Beroepsvakken:

- Alle toetsen zijn behaald (minimaal 6 en voldoende) alvorens het examen met dezelfde kerntaken mag worden afgelegd.
- Kennistoetsen met minimaal een 6 behaald
- Examens leerjaar 2 zijn met een voldoende afgerond.
- BPV-eindbeoordeling moet behaald zijn

Generiek:

- Talen en Rekenen minimaal gemiddeld 5,5
  Wanneer een niveau 3-student werkt op Nederlands 3F geldt een minimaal totaalgemiddelde van 5,0

7. Diploma-eisen en examenprogramma

Je vindt hieronder de diploma-eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het mbo-diploma

Om in aanmerking te komen voor het mbo-diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen. Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1	Beroepsgerichte eisen	*Alle kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk).*
2	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	*Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd.* *Voor Engels heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd.* *Voor Rekenen heb je het examen (of de deelexamens) voor de 5 rekendomeinen afgelegd.*
3	Loopbaan en Burgerschap	*Je hebt voldaan aan de inspanningseisen van de opleiding.*
4	Beroepspraktijkvorming (BPV)	*Alle gelopen stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'.*
5	Keuzedelen	*Van elk gevolgd keuzedeel heb je het examen afgelegd.*

Voor deze generieke vaardigheden doe je de examens op het streefniveau zoals vermeld in het examenplan. Blijkt tijdens de opleiding dat dit streefniveau niet haalbaar is, volg je een leertraject op een lager niveau. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.

7.2 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder.

7.2.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgericht

Code	Examenvorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Minimaal te behalen voor diplomering
26PBMZ-A	Gesdragsbeoordeling Examengesprek	B1-K1	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden	4	Max.2 weken* Examengesprek max 30 min.	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-B	Gesdragsbeoordeling	B1-K1	B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit	4	30 min.	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-C	Product(en) Gesdragsbeoordeling Examengesprek	B1-K1 P2-K1	B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie	7	Max 4 weken* Examengesprek max 30 min	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-D	Ondersteuningsplan Examenverslag Gesdragsbeoordeling	P2-K1	P2-K1-W1: Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/ versterken van het sociale netwerk	8	Max. 3 weken*	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-E	Procesverslag/ARA Gesdragsbeoordeling	B1-K1 P2-K1	B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken	10	Max. 2 weken* Examengesprek max 30 min.	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-F	Examenverslag	B1-K1	B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties	10	Max. 4 weken*	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende

26PBMZ-G	Examenverslag Gedragsbeoordeling Procesverslag/ARA Gedragsbeoordeling	P2-K1	P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	11	Max. 1 dagdeel	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
26PBMZ-H	Gesdragsbeoordeling Productbeoordeling	B1-K2	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg	12	Max. 6 weken*	BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende

** De in de examenduur opgenomen tijd omvat tevens de voorbereidende periode. Per examen kan een gedragsbeoordeling plaatsvinden; de duur hiervan kan per examen verschillen. Tijdens de examenvoorbereiding in de les wordt het examen nader toegelicht.*

Vaststelling resultaat per kerntaak

Kerntaak	*Werkproces*	*Code examen*	*Naam examen*	*Periode afname*	*Resultaat*	*Cesuur eindresultaat*
B1-K1	W1	26PBMZ-A	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt	4	O/V/G	V = minimaal 8x V G = minimaal 5x G en 3X V
	W2	26PBMZ-A	B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg	4	O/V/G	
	W3	26PBMZ-A	B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden	4	O/V/G	
	W4	26PBMZ-C	B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie	7	O/V/G	
	W5	26PBMZ-B	B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit	4	O/V/G	
	W6	26PBMZ-F	B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties	11	O/V/G	
	W7	26PBMZ-E	B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af	10	O/V/G	
	W8	26PBMZ-C	B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg	7	O/V/G	
B1-K2	W1	25PBMZ-G	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling	12	O/V/G	V = minimaal 2x V G = 2x G V= 1 V en 1G
	W2	25PBMZ-G	B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg	12	O/V/G	
P2-K1	W1	25PBMZ-D	P2-K1-W1: Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan	8	O/V/G	V = minimaal 6x V G = minimaal 4x G en 2x V
	W2	25PBMZ-E	P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten	10	O/V/G	
	W3	25PBMZ-C	P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie	7	O/V/G	

	W4	25PBMZ-D	P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/ versterken van het sociale netwerk	8	O/V/G	
	W5	25PBMZ-E	P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken	10	O/V/G	
	W6	25PBMZ-F	P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	11	O/V/G	

7.2.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands									
Naam Examen	*Examenvorm*	*Vaardigheid*	*Niveau*	*Periode afname*	*Duur examen*	*Plaats afname*	*Resultaat + weging (1 decimaal)*		*Eind-resultaat*	*Minimaal te behalen voor diplomering*
Nederlands Lezen/Luisteren 3F	*Centraal examen*	*Lezen & Luisteren*	*3F*	*Vanaf P9*	*120 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*		*cijfer*	*1.0*
Nederlands Schrijven 3F	*Instellingsexamen*	*Schrijven*	*3F*	*Vanaf P9*	*120 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*	*cijfer*		
Nederlands Spreken 3F	*Instellingsexamen*	*Spreken*	*3F*	*Vanaf P9*	*15 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*			
Nederlands Gesprekken 3F	*Instellingsexamen*	*Gesprekken voeren*	*3F*	*Vanaf P9*	*15 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*	*1x*	*(geheel cijfer)*	

Examenplan Rekenen								
Naam Examen	*Examenvorm*	*Vaardigheid*	*Niveau*	*Periode afname*	*Duur examen*	*Plaats afname*	*Eindresultaat (geheel cijfer)*	*Minimaal te behalen voor diplomering*
Rekenen niveau 4	*Instellingsexamen*	*-Grootheden en eenheden* *-De twee-en driedimensionale wereld* *-Verhoudingen herkennen en gebruiken* *-Procenten gebruiken* *-Omgaan met kwantitatieve informatie*	*MBO4*	*Vanaf P9*	*150 min*	*MBO Bonaire*	*Cijfer*	*1,0*

Examenplan Engels										
Naam Examen	*Examenvorm*	*Vaardigheid*	*Niveau*	*Periode afname*	*Duur examen*	*Plaats afname*	*Resultaat + weging (1 decimaal)*		*Eind-resultaat*	*Minimaal te behalen voor diplomering*
Engels Lezen/Luisteren B1	*Centraal examen*	*Lezen & Luisteren*	*B1*	*Vanaf P9*	*90 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*		*cijfer*	*1.0*
Engels Schrijven A2	*Instellingsexamen*	*Schrijven*	*A2*	*Vanaf P9*	*60 minuten*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*	*cijfer*		
Engels Spreken A2	*Instellingsexamen*	*Spreken*	*A2*	*Vanaf P9*	*Geen tijdslimiet*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*			
Engels Gesprekken A2	*Instellingsexamen*	*Gesprekken voeren*	*A2*	*Vanaf P9*	*Geen tijdslimiet*	*MBO Bonaire*	*cijfer 1x*	*1x*	*(geheel cijfer)*	

Examenplan Loopbaan en Burgerschap *(Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)*						
Code	*Dimensies*	*Bewijsstuk*	*Periode afname*	*Plaats afname*	*Resultaat*	*Minimaal te behalen voor diplomering*
26LPB	*Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'*	*Bewijs eindgesprek Portfolio Zelfportret*	*P12*	*School*	*Voldaan/ Niet Voldaan*	*Voldaan*
26BUR-1	*Blok BBL*	*Bewijs afronding blok BBL*	*LJ3*	*School*	*Voldaan/ Niet Voldaan*	*Voldaan*

7.3.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Examenplan Beroepspraktijkvorming						
BPV Onderdeel	Beschrijving van het BPV Onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
BPV-1	Beroepshouding, verkenning en uitvoering van werkprocessen van de opleiding. Werkprocessen in de praktijk. B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W5	P1-4	610 uur	Voldoende voor: werkprocessen, beroepshouding, opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald/ Niet Behaald	Behaald
BPV-2	Werkprocessen in de praktijk. B1-K1-W4 B1-K1-W8 P2-K1-W1 P2-K1-W3 P2-K1-W4	P5-8	610 uur	Voldoende voor: werkprocessen, beroepshouding, opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald/ Niet Behaald	Behaald

BPV-3	Werkprocessen in de praktijk. B1-K1-W6 B1-K1-W7 B1-K2-W1 B1-K2-W2 P2-K1-W2 P2-K1-W5 P2-K1-W6	P9-12	610 uur	Voldoende voor: werkprocessen, beroepshouding, opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald/ Niet Behaald	Behaald

7.3.4 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen							
Code	**Examenvorm**	**Exameninhoud/ Werkprocessen**	**Periode afname**	**Duur examen**	**Plaats afname**	**Resultaat**	**Minimaal te behalen voor diplomering**
Leerjaar 1							
K0055	Presentatie en gesprek	Internationaal I: bewustzijn (interculturele) diversiteit *D1-K1: Ontwikkelt interculturele sensitiviteit* - D1-K1-W1: Onderzoekt eigen en andere culturen - D1-K1-W2: Onderzoekt eigen culturele sensitiviteit *D1-K2: Werkt samen met mensen met verschillende culturele achtergronden* - D1-K2-W1: Legt en onderhoudt interculturele contacten - D1-K2-W2: Neemt deel aan interculturele samenwerkingsverbanden	4	Max. 4 weken* Gesprek en presentatie max. 30 min.	MBO Bonaire	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende
Leerjaar 2 student kiest één van de drie onderstaande keuzedelen (K1145 of K1146)							
K1145	Presentatie	Omgaan met onbegrepen gedrag bij mensen met dementie - D1-K1-W1: Brengt het onbegrepen gedrag bij de mens met dementie in kaart - D1-K1-W2: Voert interventies uit bij de mens met dementie en onbegrepen gedrag	7	Max. 5 weken* Presentatie max. 45 min.	BPV/ School	Onvoldoende / Voldoende / Goed	Onvoldoende
K1146	Procesverslag Examengesprek	Personen met verward gedrag D1-K1: Ondersteunen van bewoners/cliënten die verward zijn - D1-K1-W1: Analyseert het verwarde gedrag van de bewoner/cliënt - D1-K1-W2: Ondersteunt de bewoner/cliënt met verward gedrag	7	Max. 4 weken* Examengesprek max 30 min.	BPV/ School	Onvoldoende / Voldoende / Goed	Onvoldoende
Leerjaar 3							
K0877	Gedragsbeoordeling	Persoonlijk profileren D1-K1-W1: Onderzoekt zichzelf	Periode 10	Max. 4 weken*	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende

		D1-K1-W2: Verkent de ontwikkelingen in de wereld waar hij deel van uitmaakt en zoekt daarin zijn mogelijkheden D1-K1-W3: Levert een bijdrage aan de wereld en zijn directe leefomgeving		Examengesprek max 30 min.			

** De in de examenduur opgenomen tijd omvat tevens de voorbereidende periode. Per examen kan een gedragsbeoordeling plaatsvinden; de duur hiervan kan per examen verschillen. Tijdens de examenvoorbereiding in de les wordt het examen nader toegelicht.*

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website (onder 'Praktisch'). Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen. Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de examencommissie (EC).

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De EC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt dat de student deze aanvraagt bij de EC.

8.4 Vrijstellingen

Heb je in een eerdere opleiding al een examenonderdeel behaald dat aansluit bij je huidige opleiding? Dan kun je zelf een vrijstelling aanvragen bij de Examencommissie. Je levert daarbij de bewijsstukken aan die nodig zijn om je aanvraag te beoordelen. In het vrijstellingenbeleid behorend bij het examenreglement van MBO Bonaire (https://mbobonaire.com/praktisch/) lees je voor welke examenonderdelen je vrijstelling kunt aanvragen, hoe de aanvraag verloopt en op basis waarvan de Examencommissie je aanvraag beoordeelt. De Examencommissie neemt het besluit over je aanvraag. Krijg je vrijstelling voor een examenonderdeel? Dan betekent dit niet automatisch dat je ook vrijstelling krijgt voor het bijbehorende onderwijs.